

Itt van mind fazakastól.

A' F. *Tsászár és Ferentz* fő Hertzeg Aug. 23-dikán mint egy dél tályban mindeneknek tudtok nélkül érkeztenek bé Prágába, és minekutánna titkon ott-is háltanak volna, más nap jó reggel *Pilnitz* felé vették útjokat. — *A' F. Palatinus* is 26 dikban indulván *Budáról Posonyon és Morván* keresztül, egyenelsen indult Prágának, és még csak bé sem tekintett Bétsbe, a' mint mások után hibáson irtuk vala. — Az Oláh Országi néhai Hertz. *Maurojéni* edgyik Író Déákja Bétsbe érkezvén azt a' hirt hozta magával, hogy Gróf *Eszterházy Ferentz* is *Szisztovból* egyenelsen ment Prága felé. — *A' Bukoresti* Levelekből azt értjük, hogy az itt lévő Ts. K. Katonáság a' múlt hónapnak 14 dikén már meg mozdult vala bé takarodni Erdélybe. — Ugyan innen, a' Porta és a' mi F. Udvarunk Békelesség kötelének következő Környülállásairól tudósittatunk: — „ Minekutánna a' Békelesség szerző Ministerek *Szisztovban*, a' Békelességnek minden punktumaiban, az egy aláírásig meg-edgyeztenek volna, babonás szokásból é vagy miből? a' Porta részéről lévők azt kívánták, hogy a' Békelességnek aláírása dél után esék - meg. Ezt a' Keresztény Udvarok Ministerei minnyájon meg-engedvén, Augustusnak 4-dikén dél-utáni 4 órakor öszve gyűltenek a' Békelesség Tanáts házában. A' Haz előtt mint egy 1000 Török Katonák állanak vala 2 sorban, az utzának mind a' 2 része felől. A' háznak Udvarán 5 Török Ménlovak (Tsödörök) állanak vala, mellyek igen drága arannyas Török szerzámokban valának gazdagan fel öltöztetve; és más 8 lovakkal, bőr vedrekben vizet hordanak vala az Udvarnak öntözésére. Abban a' Szobában, hol a' Békelesség punktumainak aláírása esék, jobbfelől egy *Diványon* (Kanape) ül vala a' *Rájsz Efendi* a' több jelen-lévő Törökökkel, és a' jelen lé-

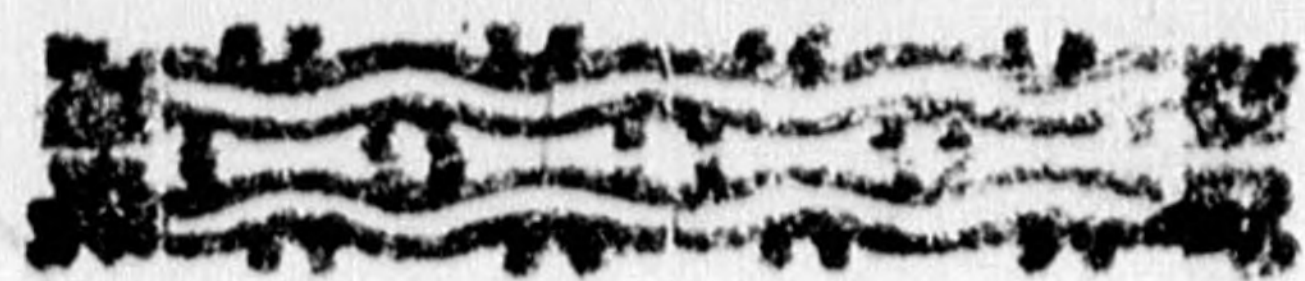

vő 5 Keresztény Ministerek bal-felől ülnek vala egy asztal mellett. Midőn a' Békeségnek mind a' két Leveli készek lettenek volna, minnyájan fel állának, és szembe menének. A' Pruzszus Minister elvevé az all irással meg-erősítettett edgyik Levelet a' *Kájsz-Effendi* Kezéből, és által adá az Anglus Ministernek, ez a' Hollándusnak, és ez megint vizsgálta adá a' Pruzszus Ministernek; ki ezt által adá a' Ts. K. Minister B. *Herbert* Urnak, és ez Gróf *Eszterházy* Ferentznek. Annak utánna el vevé a' Pruzszus Minister B. *Herbert*től a' másik békeség Levelet, és valamint az elsőt, minden Ministerek' kezén keresztül botsáttá. Midőn e' meg-lett volna, a' Törökök minnyájan edgyik a' másiknak vállára hajták fejeket, az 5 Keresztény Ministerek pedig barátságos Karokkal ölelék-meg egy mást, és midőn ez így meg-esett volna a' jelen lévő Ministerek a' magok előbbi helyekre le-ülének, és ekkor 5 *Tzobellal* bérlett és prémezett Török menték hozatának bé, és mindenik Keresztény Ministerre egy egy ilyen mente adatván, az egész tzeremonia alatt menydörgenek vala az ágyuk, és 24 Törökök musikálnak vala az Udvaron. Mindenik *Talmáts* egy Török mentét nyere ekkor, közönséges *Tzobellel* prémezve és bérelve, a' Ministerek Titoknakjai pedig egy egy téli Bundát; sőt a' Ministerek szolgáinak is egy egy közönséges köntös ajándékoztaték. Midőn mind ezek véghez mentenek volna, hozának minden féle drága italakot, és isznak vala törökösön a' Ministerek, és az után a' 3 közbenjáró Udvarok Ministerei a' *Tzabeles* Török mentében, az ajándékban adott Török Ménlovakra fel-ülvén szállásaikra mentenek; B. *Herbert* és Gr. *Eszterházy* pedig ott maradának, a' határszéleknek el-itézések végett, mellyek 7 órára készek lévén, az ajándékban nyert Török Monyosokon ők is haza menének. A' Békeség Levelék Török és *Frantzia* nyelveken irattak, és még azon este el-küldeték ezekkel Béts-felé *Biánky* Ur, ezeknek meg-erősítések végett, és mihelyt ezeknek meg-erősítések a' Romai Ts. Kir.

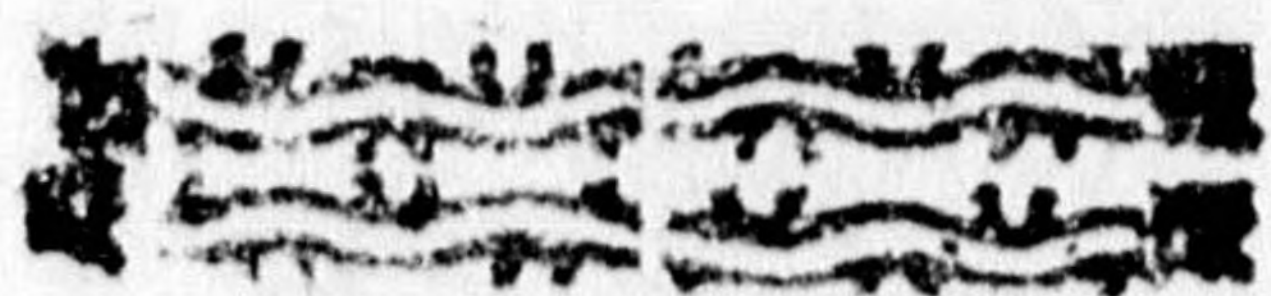
Felségtől és a' Török Tsászártól meg-érkeznek, a-
zonnal által tseréltetnek, és a' Ministerek haza in-
dulnak; B. *Herbert* pedig egyenesen mégyen Kon-
stántzinápolyba a' Ts. K. *Internuntziusnak* az előb-
beni helyére, és így kész a' Békesség.

Az Elyséumi Lelkek öszve gyültek, és a' mosta-
ni Török háborunak hasznát és kárát öszve vetvén;
kinek használt és kinek ártott légyen így írják-le:

„ Ezen Török háború az *Orániai* és az *Anglus*
Háznak használt; mert ennek el kezdődésével az el-
lenkező felek meg-akadályoztatának a' két hatalmas
tengeri erőnek Angliának és Hollándiának egy más-
tól való el-vállalztásától. *Anglia* magához vonta
Hollándiát; *Oránia* pedig győzedelmeskedett a' *Pá-
trioták* tzélja ellen. — „ Ezen háború szolgált a'
Svéd Királynak; mert ő ez által a' maga Királyi
székét az ellen mondásoktól meg-erősítette magára
nézve. — „ Ezen Török háboru használt a' *Prusz-
szus Politikának*; mert ő ez által nem csak a' Tö-
rök Dictátori székben ült, hanem Európában a'
Hatalmasok között első *Voxot* nyert — a' *Frantzia*
eleibe hágott, magát az *Austria Házzal* edgyesít-
vén, csak nem minden-felől bátorságolsá tette Or-
szágait — semmit sem költött, 's egy néhány mil-
liomokat nyer a' Töröktől. — „ Ezen T. háború
szolgált a' *Lengyeleknek*; mert ők ezen háború által
meg-szabadultak a' *Mulzka Subordinátiótól* — egy ál-
dott lábra állították magokat — drágán el-adták
mindeneket és pénzt nyertenek. — „ Ezen Török
háború minden *Filosofus* *Tolvajoknak*, *Szabadság*
Fabrikánsoknak, *Orátoroknak*, *Hering áruló Ko-
fáknak* 's. t. hasznokra vált; mert ezen háború az
ellen-állástól az öszve meg öszve szövödett Hata-
magságokat meg-gátolván, ezeknek tzéljoknak elő-
menetel engedtetett — a' belső *Zenebonára*. — —
Ezen Török háború az *Austria* és *Mulzka Sergek*
ditséretének nagy hasznára vólt; mert ezek ez ál-
tal mutották meg egész *Europa* előtt öszve vetett e-
rővel mire mehetnének — és sok ezer szegény, ki
talám holtig a' porban maradott volna, fel-ment

a' tisztetség és a' vitézség grádittsán. Ezek és több ilyenek ezen Török háborúnak hasznai; de látsuk az ebből következett kárákat-is. — „ A' Török háború az emberiséget és a' Nemzeteket nagy szerentsétlenséggel ködösítette. bé — sok Nemzeteket fel-ládazaltott, egész Országokat el rontott, és minden eddig volt igazgatás formáit meg-mozdította. Ez a' Belgiumbélieket fel-háborította, és sokakat életektől, többeket tulajdon vagyonnyoktól meg-fosztott 's. t. — E' *Lütikh* Tartományát úgy el-prédálta, hogy ennek helyre állására 50 ezrendök sem elégségesek. — Ezen Török háború Frantzia Országot meg ette; a' Diktátori székből le-taszította, az Anglusoknak Amérikáért való boszszujokat nyakokba öntötte; az aranyat pappirossá váltotta: más Nemzetekkel a' Frantzia tükörbe nézetett — és semmi ellent nem álhatnak vala a' Hatalmaságok; mert háború vala. — „ Ezen Török háború Ausztriát 2 tűz közzé szorittá: hátúl a' Pruszszus, elől a' Török tűz áll vala előtte — sok ezer ép kéz lábbal termett fiait *Adámnak*, életektől meg-fosztá — sok Statusokat olly adolságokba vere, hogy csak a' jó gazdaság szabadithatja meg őket a' romlástól. — A' Hollándiai Kereskedés erfzénnye ez által úgy ki-szakadott, hogy sok ezrendök is alig fódózhatják bé. — Ezen háború a' Török erőlen kevélységét világozságra hozta. Sok pénzt és népet el-prédálta, még is *Krimiát*, mellyért hadakozott, a' Muszkának adni kéntelenítette. — „ Ezen háború csak a' Kurirokra sokkal több költséget tett, mint sem a' mit ért az egész háború. — Ezen Török háború leg alább-is 80 Újságirókat szült, kiket már most a' háborgós újságnak nem léte miatt a' *Fatum*, a' nyugodalam szalma-zsákjára fektet. — Ezen Török háború, a' még málsa nem született, *Idik Josefet* a' Koporsóig kilírte; *Laudont* 's sok más Vitézeinket el-vitte; Barmainkat, eleségünket meg-eméltette. — Már kész a' Békeiség — 3 márvás egy mérő búza Hazánkban — csak nem a' meg-szakadásig szülte a' minden féle áldást a' böl-

dog Természet — énekeljük hát *Sz. Dáviddal: Adjon Isten békeféséget a' mi időnkben e' földén.* — —
(*Návid. Nro. 33.*)

Elegyes jegyzések. — Ugy beszélik, hogy a' Tseh Koronázás 10-dikre halasztatott volna — még a' múlt napokban indittaték Bétsből egy nagy summa arany Prága felé a' Koronázásra. — A' Frantzia Király testvére az *Artisai* Gróf is *Pillnitzben* vagyon a' Fejedelmek Tanátskozásán. — Fegyvertármester *Bernhof* nyavallyái miatt *jubilláltatott.* — Egy *Pension* lévő *Kiben* nevü 88 esztendős *Oberster* a' héten hala-meg. — A' *Brüszszeli* és a' *Májláudi* Kamarák a' Bétsi Kamaráktól nem függökké lettenek, és így tér vissza minden a' maga hajdoni lábára. — Az Erdélyi Diétának *Adái* már Bétsbe felérkezteknek lenni mondatnak, és a' *Deputátiót* is jövő útjában lenni értjük. A' Kolosvart volt Királyi Biztos *B. Rall* Ur ő Excja Aug. 24 dikén indula vissza Szebenbe. A' Kolosvári Tanáts a' határ széléig, a' N. Vgye pedig Tordáig akará ezen közönséges Szeretetet érdemlett Hazafit kifizetni, s már várják vala is ő Exját készen, de meg nem engedé. A' Várasiaiktól 's mindenektől hofszas maga ajánlásával veve bótsut — mindenek egyenlő szívvvel és szájjal azt valják, hogy ennél az Úrnak kellemetesebb embert illy nagy Urban soha sem láttak. Eljen szerentsésen a' mi Kedves Hazánk Fia *B. Rall* Ur ő Exja! mindenek ezt kiálták utánna.

A' *Præmonstratensesek Jászai Conventusa* nevében, mind a' Fels. Palatinusnak, mind az Ország Primásának könyörgő Levelek adattattanak-bé, hogy ezeknek vissza-állittatások ő Felsége előtt, még a' következő *Diéta* előtt dolgoztatnék-ki. — A' *Jésuiták Szerzetét*-is helyre állittani nagyon munkába vették a' Lengyelek,

Primás Battyáni ö Eminentziája, következendö Beszédet tartott a' Nádorispánynak Föispányi Béiktattatása' alkalmatosságával :

„ Solemnem hodie agimus diem, I. Status, et Ordines, Amici et Vicini charissimi, colendissimi! quem nullo retro actorum temporum aetate viderunt Majores nostri, cujus ardentissimo tenebuntur desiderio in omne aevum posteri, celebraturi in tenerrima devotissimorum animorum gratitudine perennibus encomiis temporum nostrorum et gloriam, et felicitatem, rarae eximiae illius virtutis, exemplaris videlicet concordiae Fratrum excellentiam, singularem Serenissimorum Regiorum Principum in Nobilissimam Gentem Hungaram popularitatem, ejusque existimationem.

Coronae Princeps, in partem sollicitudinis gravium Reiminis curarum de providentia optimi Patris, et Regis nostri Apostolici *Leopoldi II.* vocatus, non substituit in solidanda Regni Apostolici partiumque adnexarum Juris sui haereditarii avita Constitutione, promovenda communi Gentis Hungariae felicitate, et gloria, quod per decursum recens feliciter terminatae Diaetae ubertim, et ab eo tempore pro omni opportunitate praestitit.

Verum ad individua promovendo cujusvis comodo, ipsique externo Nobilis Nationis Hungariae cultui impendenda officia progreditur.

Motu etenim proprio ab Augustissimo Patre, et Rege nostro amantissimo pro sua in Gentis Hungariae prosperitatem, et gloriam propensa voluntate impetravit sibi, suisque, et nobis omnibus, quo majus haud occurrere potest solatium, ut omni cum apparatu externae etiam pompae juxta veterem generosae Gentis Hungariae consuetudinem ad supremi Comitatus sedem introduceret dilectissimum Fratrem suum *Leopoldum* Palatinum, Comitatum *Pest, Pillis, et Solth* articulariter unitorum in Politicis et Juridicis caeteroquin a publica administratione a se invicem inseparabilibus natum supremum Moderatorem.

Serenissimus Regius Princeps *Carolus*, alter supremi Comititis nostri Frater natu major, jam jam ad alterius a nobis longinqua Provinciae suo tempore suscipienda gubernacula rogatus et designatus a nobis discessurus, non potuit se continere de non suscipienda parte communis gaudii nostri et felicitatis nostrae in exaltatione dilectissimi Fratris sui, ut illi publicum fraterni amoris pignus, nobis vero suae in Gentem Hungaram propensionis relinquere testimonium, recepturus a nobis ubi ubi terrarum fuerit gratiam sui memoriam, venerationem, et devotionem nostram in omnigenae prosperitatis appreciatione, quibus sinceris votis, et contestationibus suam Serenitatem Regiam comitari nullo intermitteremus tempore.

Medius inter Fratres natu majores *Leopoldu* Hungariae Pro Rex, aggreditur inter amplexus dilectissimorum Fratrum, sinceros applausus ex omnibus Hungariae Partibus confluentis Nobilitatis Officium supremi Comititis, suscipit ex animo creditae sibi Provinciae curam, nunquam e manibus suis, et suprema directione eandem dimissurus. Et si omnibus omnia factus Regni Palatinus, legalis inter Regem et Regnum Mediator, Generalis Regni Capitaneus, Excellorum Dicasteriorum politicorum et juridicorum ob arctissimum de indole Constitutionis nostrae ad invicem nexum Ordinarius Praeses, *Jazygum* et *Cumanorum* Supr. Capitaneus, Comitatum *Pest*, *Pillis*, et *Solth* articulariter unitorum natus Supremus Comes, omnes cujusvis officii partes non continuo, quod ipsa eorum diversitas et numerus prohibet, uno eodemque tempore explere possit, et vel ideo ipsa legum patriarum providentia pro casus exigentia de legalibus Praesidibus prospectum sit, implebit tamen cujusvis partes pro opportunitate temporis rerum, et momentorum ratione, sciet ille cujusvis incumbentiam, activitatem, et efficaciam in Regno, et coram Regio Solio sustinere, promovere ad omnem Regis et Regni gloriam, et felicitatem.

citatem, memor continuo Articuli Novellaris quinti recenter terminatæ Diætæ.

Et profecto ita exaltatur quorumvis officiorum, per quæ vicaria functione dispescitur ipsius Regis supremum in feliciter gubernando hæreditario Regno munus, dignitas, et suam maxime recipit energiam; ita inbibitur cujusvis justa existimatio, solidatur cum avita Regni constitutione Legum ferendarum, et exequendarum sanctimonia: dum Regiæ Eminentiæ et Jurium Hæredes, officiorum non tantum titulos, vel cultum externum suscipiunt, sed et ipsas cujusvis incumbentiæ partes explendas infucato communis Boni Regis et Regni Zelo. In nullius utique manibus, ac hæreditariorum Regiorum Principum tutiori loco esse possunt res nostræ, quæ Regi et Regno ita communes, ut divisim, nec conceptibilis, nec possibilis sit domi et foris perpetuandæ felicitatis reciprocae ratio.

Principii hujus veritatem inde ab aditu Regiminis expressit ipse Rex noster amantissimus, in omnibus Institutionibus suis manifestatus, et Aug. Domus suæ, et populorum sibi creditorum sollicita cura, ingenuus amor, consiliorum providentia, exequendorum justitia.

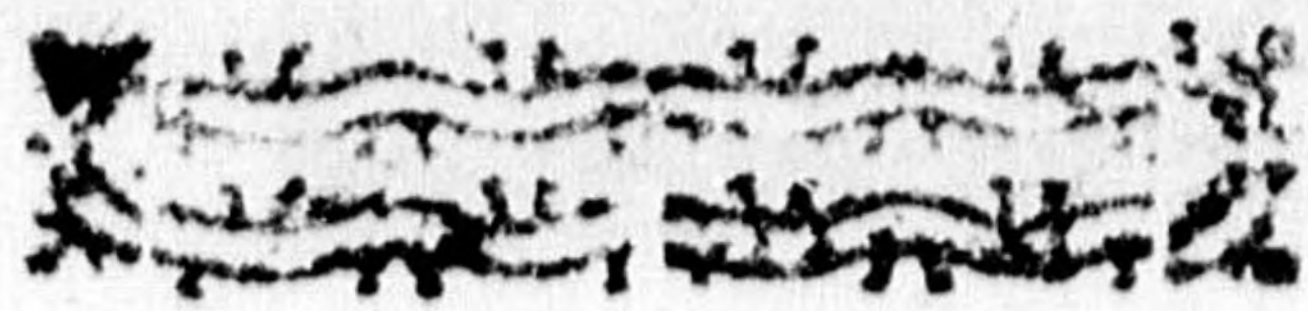
Iste est Spiritus, quem Regiæ Soboli in schola paterna ad felicitatem Regnorum educatæ, et imbutæ a teneris instillavit Pater optimus; quem R. Principum propria indoles docili suscepit animo, quem verbis et factis, Rex Apostolicus, Augusta Soboles ad unam omnes, spirat continuo, ipsisque popularibus communicat.

Et ecce Inclyti Status et Ordines, Amici, et Vicini charissimi, colendissimi, et undequaque ex omnibus prope Regni Comitatus, et partibus confluentes, cum ingressu Orationis commemorata tempora felicitatis, et gloriæ nostræ, quam ipsi nobis reveximus, intemerata in Regem fide, sincera fiducia, gloriæ suæ domi et foris ampliandæ patriotico zelo, animorum concordia, consiliorum pondere. Imo felicitatis nostræ, et gloriæ epocha est, quam

quam plantavit Rex Noster Benignissimus, dum continuo enituit in cunctis institutionibus pactatis Legibus Justitia, agendorum candor, confidentiae reciprocatio, Regnorum de indissolubili unquam successionis filo Augustae Domui Suae venientium sollicita cura, et ingenuus amor. — Plantatio optimi Regis et Patris, quam assidue rigant, consolidant Regii Principes quibusvis pro opportunitate officiis, et communi, et cujusvis individui promovendo commodo prona semper voluntate locatis, ut inevertibiles concipiat radices, et uberrimos omnigenae felicitatis suppeditet fructus.

Cujus jucundissimum documentum et hodie recipiunt in unum congregati Inclyti Status et OO. suscepta Coronae Principis ad Nos legatione ut Altissimo nomine Provinciae hujus Pestanae moderamen, articulariter unitorum Comitatum nato supremo Comiti, et Palatino nostro in publico confessu traderet, eundem congregatis Statibus, et illos eidem in obeundis officii partibus juncta opera et consiliis arctissimo vinciat vinculo. Immortales recipiat Serenitas Vestra Regia gratiarum actiones de omnibus cumulativè praestitis beneficiis, de solenni Supremi Comitis, et Palatini nostri ad plenitudinem officii in propria persona introductione, et pro sua in vota nostra facili inclinatione. Sit Serenitas Vestra Regia Sponsor pro nobis optimo Regi et Patri nostro, nihil unquam a nobis desiderandum venire, quo Augustam Clementiam demereri, et nobis perpetuare possimus, officiis nostris ex asse satisfaciamus, maxime Serenissimorum Regiorum Principum protectione et opera adjuti: cui congregati Status et Ordines in omni submissione se enixe commendant. Bonorum omnium Largitor, comitetur ubique Serenitates Vestras Regias coelesti sua benedictione in omnibus viis, et institutionibus suis, et in seros annos servet salvos et incolumes. “

Nagy - Váradról azt az örvendetes tudósítást vetük, hogy az ezen hónapnak 16 dik 's több következő napjain tartott közonséges Gyűlésére Ns Bihar

Vármegyének, olly jelentést adott bé a' *Nagyváradi* Káptalan, melly szerint igen sajnálja, hogy a' múlt Ország Gyűlésére küldött Követjeinek nyomtatásban ki adott irások által, mind közönségessen a' *Vármegye*, mind pedig személyyessen is annak némelly Tagjai meg-sértetteknek érzették magokat. Melly meg-sértés minthogy minden szándéka és akaratja ellen történt a' N. Káptalannak: imé most minden sértésre magyarázható ki fejezéseit az említett Irásnak vissza vonja, és azokat olyaknak tartatni kéri, mintha azok nem irattak volna. Ehez képest a' Rendei, mind a' Káptalant, mind annak minden Tagjait régi szivességebe vissza fogadták, és ezt mind ő Felségének, mind Nádor-Ispány ő Királyi Fő Hertzegségének, mind az Ország-Birájának, mind a' szomszéd *Vármegyéknek* tudtokra adták.

Külső Országot illető dolgok.

Frantzia Ország. — A' Frantzia Törvényhozó Nemzeti gyűlés Aug. 13 dikán nagyobbára azon való vetélkedéssel töltötte idejét: hogy azok, kik már a' Nemzeti gyűlésnek egyszer tagjai, az az, a' Nemzetnek Repraesentánsai vóltanak, mitsoda fejtételek alatt mehesenek bé a' Frantzia Ministereknek száma közzé. Némellyek azt mondták, hogy leg-alább 5 esztendőket kellene ezeknek a' Nemzeti-gyűlésből való ki-állások után el-tölteni, a' mig Ministerségre léphetnének. Mások azt javasolták, hogy az e' féle kemény törvények mellől, mellyekre különben is csak a' *Revolutzio* idején lett volna szükség, a' békeesség helyre állván, jobb lenne el-állani. Végre csak ugyan Artikuláltatott az, hogy a' melly Polgár egyszer a' Nemzeti-gyűlésnek tagja vólt, és ideje el-telvén innen ki-állott, két esztendőknél el-folyása alatt, sem a' Ministeriumba béne mehesen, sem pedig valami jó akarat béli *Penziót* el ne vehessen. — A' Frantzia Constitutio' azon Titulusának, melly a' közelebb költ Kurirban el-

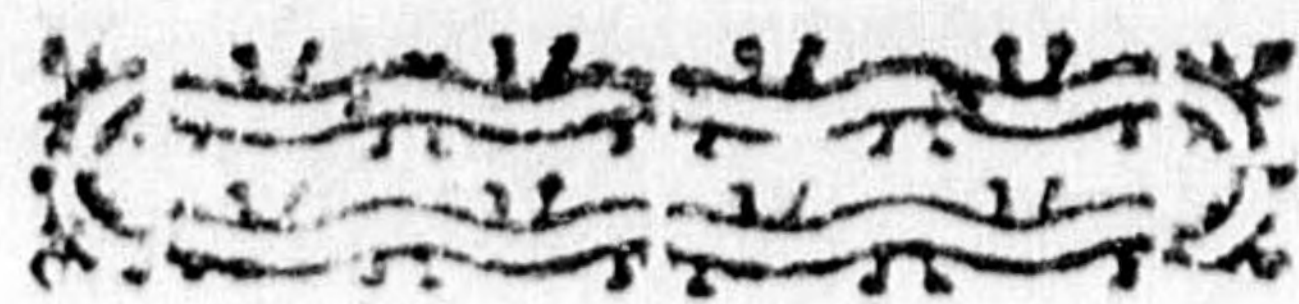
el kezdetett, I ső része, minden további változás nélkül meg-maradott; most következik azon *Titulusnak*

II-dik Részre, melly a' Királynak méltóságáról, a' Regensekről, a' Királyi Familiáról, és a' Ministerekről szoll.

A.) *Osztály.* — A' Királyi méltóságról, és a' Királyról. — a.) A' Királyi méltóság meg-olthatatlan, és az Uralkodó Familia férjfiui-ágának, az első születésnek jussa szerint, örökösön által adattatik, az aszfzonyi Nemnek 's minden maradékaiknak állandóúl való ki rekesztésével. — —

— — — — —

b.) A' Királynak személlye meg-bánthatatlan és szent: és egyetlen egy titulussa szerint így nevezetik: *Frantziáknak Királya.* — c.) A' Frantziáknál Törvényen fellyül lévő hatalom nintsen: a' Király ez által uralkodik, és tsak ennek nevében kívánhat engedelmeiséget. — d.) A' Király, a' Tronusba való bé-ülésekor, vagy pedig mihellyest *Majorenniséget* ért, a *Törvény hozó Testnek* jelenlétében, hittel fogja magát kötelezni: hogy a' Nemzethez és Törvényhez hiv lészzen, a' Nemzeti gyűlés által 1789, 1790, és 1791 ben szereztetett *Constitutionnak* fenn tartásán, és a' Törvényeknek rendes folyamattyokban való maradásán, minden erejéből munkálódni fog., — Ha éppen ekkor nem tanálna öszve gyülekezve lenni a' *Törvény hozó Test:* tehát egy *Proklamatiót* botsát-ki a' Király, mellynek foglalattya a' nevezett esküvésnek formája, és az az ígéret-tétel lészzen, hogy mihellyest a' *Törvényhozó Test* egybe gyülénd, ezen esküvést azonnal meg-ujjitani fogja. — e.) Ha a' Király ezen esküvést a' *Törvényhozó Testnek* hivatalára le-tenni nem akarja, vagy ha egyszer le-tette és az után meg-másollya — f.) Ha a' Nemzet ellen Serget vezérel, vagy ha más próbálván valami o' félét az o' nevé.

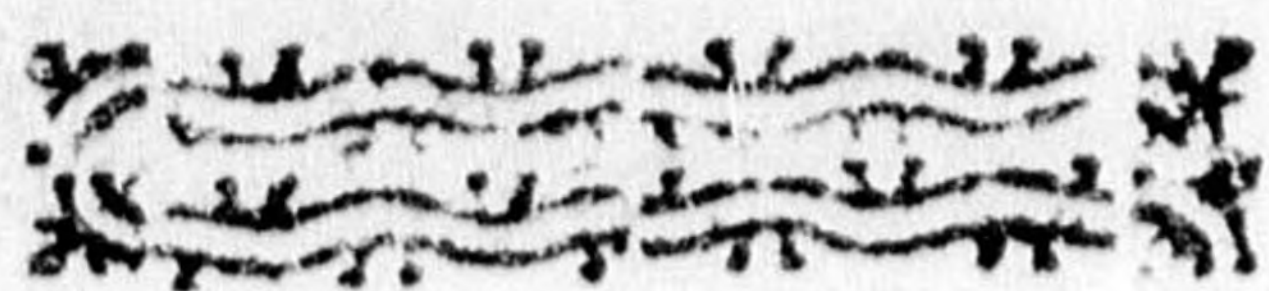

nevében, maga formalis Akta szerint ennek elle-
ne nem áll — g.) Ha ki menvén az Országból,
a' *Törvény-hozó Testnek* Proklámátziojára visszaz
nem tér: mind ezen három történetekben annyi,
mint ha Koronájáról le mondott volna. — h.) A'
Király, le-tételése után, a' köz Polgárok közzé tart
tozik, 's le-tétele után való minden tselekedetiért,
mint ezek, bé-vádoltathatik, és meg itéltetik. — —
i.) A' Királynak privát jofszágai, Királyi székébe
való ülésekor, Nemzeti Uradalmokká válnak: azok
iránt, melyeket magának valami bizonyos titulus alatt
szerez, tehet maga rendelést: mellyet ha nem tsele-
kedett, Uralkodásának végével ezek is a' Nemzeti
jofszágok közzé fognak esni. — k.) A' Tronus fé-
nyének fenn tartására bizonyos Calsa (Civiliste)
által fog a' Nemzet gondot vifeltetni, melly Calsa-
béli summát a' *Törvény hozó Test* minden Uralkodó
változásának alkalmatofságával ujjanton határoz-
meg. — l.) Ezen *Civilistának* maga rendel a' Ki-
rály *Gondviselöt*, ki a' Királynak pereit folytatni
fogja, kit azon Calsának hitelezői perrel elő fog-
hatnak, és a' kinek személlye ellen az Itélő birák-
nak Sentenziáji intéztettethetnek.

B.) *Ofztály. A' Régenségről.* — a.) A' Ki-
rály, 18 esztendőös koráig, *Minorennis*, és az Or-
szág a' Királynak *Minorennissége* alatt *Regens* által
igazgattatik. — b.) A' *Régenség* illeti a' leg-közelebb
való atyafit, a' Királyi székbe való következés sze-
rint, kinek 25 esztendőt bé-töltöttnek, valóságos
Frantziának, és az Országban lakósnak és olyannak
kell lenni, a' ki valamely idegen Koronának nem leg
közelebb való örökösse, 's a' Frantzia hitet már e-
lőre le-tette. Az Afzszonyok a' *Régenségből* egész-
szen ki-rekesztettének. — c.) A' *Regens*, a' Ki-
rálynak *Majorennisségéig*, minden Királyi méltósá-
gokkal járó munkákat gyakorol 's tselekedeteiért
személlyesen szám-adásra nem vonattathatik. —
— d.) A' *Regens* akkor kezdhet kötelefségeinek
gyakorlásához, minekutánna a' *Törvény-hozó Test-
nek* jelen-létében meg esküdött, hogy a' Nemzethez
és

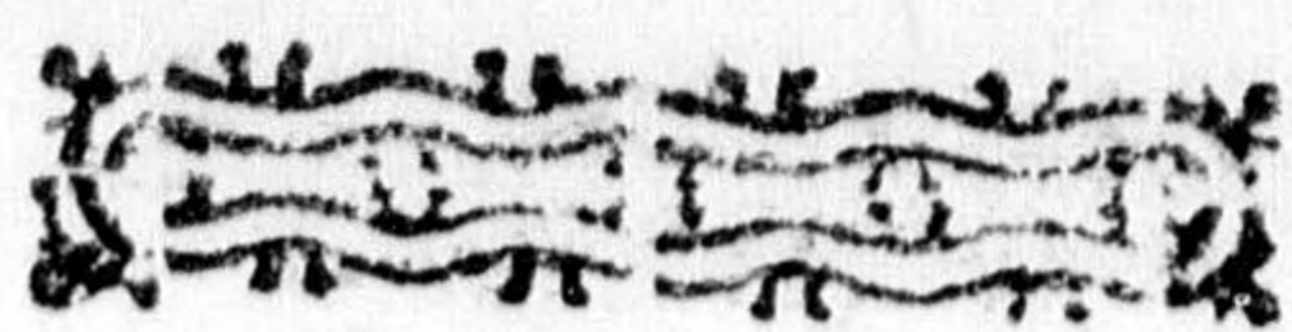
és Törvényhez hiv lépzen, 's minden Királyi hatalmát, melly a' Királynak Minorennisságe alatt réabizatott, az 1789, 1790, és 1791 dik elztendőkben szereztetett Constitutionak és Törvényeknek fenn tartására fogja fordítani. Ha nintsen a' *Törvény hozó Test* együtt, tehát Proklámátzió által ki hirdetteti a' *Régens* a' le irt esküvének formáját, és azt az ígéretet, melly szerint, mihellyest öszve gyülekezik a' *Törvény hozó Test*, hitét le fogja tenni. — —
e.) Az alatt, míg a' *Régens* hivatalába lépik, a' *Ministerek* vizik számolás alatt az *Executiva* hatalomnak minden munkáit. — f.) Azonnal, hogy a' *Regens* hitét le tette, meg fogja a' *Törvény hozó Test* illendő fizetését határozni, melly *Regensége* alatt meg nem változtathatik. — g.) A' *Regensség* nem ad a' *Régensnek* leg kisebb just is a' *Minorennis* Királynak izeméllyéhez, hanem — h.) az Annyára vagyon bizva a' réa való vigyázat. Ha nem lenne Annya a' *Minorennis* Királynak, vagy pedig férjhez tanálna menni, tehát akkor más Gond viselőt rendel a' *Törvény-hozó Test*. Sem a' *Régens*, sem hozzá tartozók, sem aszszony ember nem változtathatik ekkor a' Királynak Gond viselőjévé. — i.) Ha a' Király nyilvánóságos, törvényesen meg bizonyított, és a' *Törvény-hozó Testnek* háromszori egy-egy hónapig tartott tanátskozása által meg ítéltetett elem-béli háborodásba esnek; a' *Regensségnek* ekkor is helye lenne.

C) *Osztály. A' Királyi Familiáról.* — a) Az, a' ki Korona örökösének tartatik, *Korona Hertzege*nek fog neveztetni. Ez a' *Törvény hozó Testnek* Dekretoma, és a' Királynak edgyet-értése nélkül az Országból ki nem mehet; ki menvén pedig, ha a' *Törvény-hozó Testnek* nyilván-való hívására vizsgálza nem jön, ugy fog tartattatni, mint ha a' Koronáról le mondott volna. — b.) A' *Regens*, mint leg-idősebb atyafi, az Országban való lakásra köteleztetik: ha pedig az Országba nem lévén, a' *Törvény hozó Test* hivatalára haza nem jön, a' *Regensséghez* való julsát elvesztette. — c.) Az Annya,

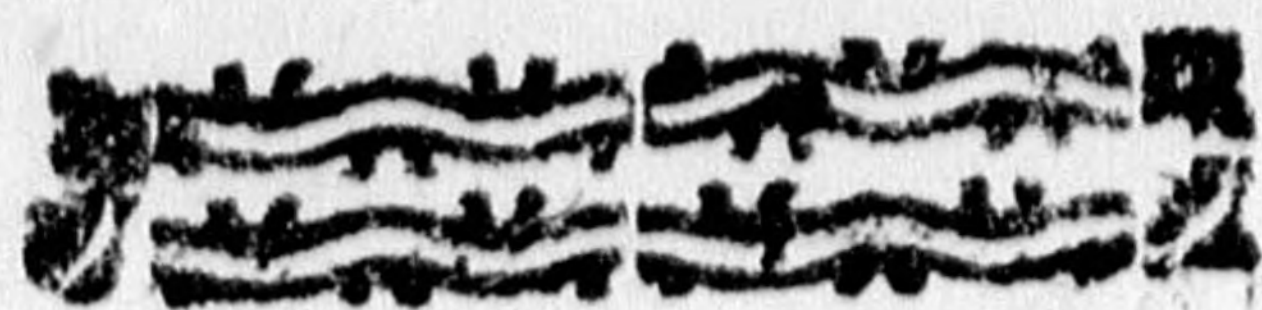
nya, vagy akár mellyik Gond viselője a' Minorennis Királynak, ha ki mégyen az Országból, ezen jussát el vesztette: és ha egyszer ki ment, az után ha vissza jön is, a' *Törvény-hozó Testnek* uj Dekretoma nélkül nem lehet ismét Gond-viselő. — d.) A' Királyi Familiának több tagjai, egy Törvények alá vagynak vettelve más Polgárokkal. — e.) A' Minorennis Királynak és Korona Örökösének neveltetésére bizonyos Törvénynek kell hozattatni. — f.) A' Királyi Familia tagjainak nem adattathatnak *Apanázsiba*, vagy elztendei jövedelemül, örökségek, jofzágok. A' Király' ifjabb fíjajinak 25 elztendős korokban, vagy ki-házasodásokkor rendeli és határozza - ki a' *Törvény hozó Test* az ő *Apanázsijokat*: de a' melly az ő férjfiui ágoknak ki-halása után meg szünik.

D.) *Osztály. A' Ministerekről.* — a.) A' Ministereket tsak a' Király valószthattya, 's tsak ő-is abszolthattya-el ezeket egyedül. — b.) Semmi nemű Királyi parantsolat bé nem töltethetik, ha a' Király nevét alája nem írta, és a' Departmán béli Ministernek neve által contraignáltatva nintsen. — c.) A' Ministerek tartoznak számolni minden hibás tselekedetekről, mellyek a' Nemzeti bátorság és a' *Constitutio* ellen esnek; a' mellyek a' tulajdon just, és a' személlyes szabadságot meg bánthyák; és végre minden Minister számol a' maga Departmánnyának szükségére rendeltetett pénznek el-pazéroitatásáért. — d.) Semmi esetben meg nem mentheti a' Ministert a' Királynak akár szóval, akár írásban ki-adatott parantsolattya. — e.) A' Ministerek minden elztendőben a' *Törvény hozó Test* üléseinek kezdetekor a' magok Departmánnyaiknak ki-adott költségeikről való laistromot elő mutatni, a' tett költségről számolni, és a' bé-tsúszhatott vissza éléseket ki-jelenteni tartoznak. — f.) Egy Minister is a' maga hivatala béli tselekedetért, sem hivatalának folytatása alatt, sem az után, a' *Törvény hozó Testnek* Dekretoma nélkül, mint bünös (*criminaliter*) nem kerestethetik.

Ezen egész *Részben*, igen kevés és csak e' következendő punktumok adtanak alkalmatosságot a' vetélkedésre. *Elsőben*: javasoltatott némelylek által, hogy tétetődnek *Artikulusba* az-is, hogy a' Király és a' Korona Örökösse fegyveres tábort ne vezérelhessenek, azért; mert a' tábor Komendánsa a' Királynak számolni tartozik; a' Király pedig számadás alá nem vonattathatik. Ezen dolog még meghatározatlan maradott. Másodszor holisztas vetélkedés után *Artikulusba* vétetődött az-is, hogy senki más, a' Királyi Familiának tagjain kívül, *Prin-tzi* nevezettel ne nevezethessék.

Spanyol Ország. — A' Spanyolok vitézül oltalmozzák magokat a' *Maurusok* ellen: közelebb-ről is *Orán* Városának köfalain kívül egy néhány *Minákot* fel lobbantván, véghetetlen vér özönt okoztanak közöttük. Már most az *Algiri* ujj *Dáj* mondatik, hogy a' Spanyolokhoz való kedvezésből igyekeznék azon, hogy ezen vad nemzetiség közt és a' Spanyolok közt békeiséget szerezhessen. — Spanyol Országának éppen nem jól vagyon az ő dolga. Az az esküvés, mellyet a' Király minden idegeneknek, kik Spanyol Országban mulatni akarnának, elejébe szabott, a' következendő szovakból vagyon öszve szerkeztetve: — „Eskülzöm, hogy a' Katholika Vallást tartom, ehez és Királyomhoz, kinek jobbága vagyok, hisz lézlek, magamat ezen Ország' Törvényeinek és szokásainak alája adom, minden idegen jusomról, és függésemről, azon Országra nézve, mellyben születtem le mondok. Igérem, hogy ezen születtem Ország-béli Követeknek, Consuloknak segittségéhez, Gájára való küldettetésnek, fogságnak, és Spanyol Országból való számkivettetésnek büntetése alatt soha folyamodni nem fogok. „ — Arról-is emlékeztünk vólt közelebb-ről, hogy a' ki ezen hitet le-tenni nem akarta, annak 14 napok alatt *Madritot*, két hónapok alatt pedig minden Spanyol Státusokat el-kellett volna hagyni. Gandollya meg pedig csak az ember, nem természetel ellenkező dolog e' az, hogy valaki —
még

még pedig igen sok ezer meg-világosodott elméjü ember — olyan dolgoknak hitelére esküvéssel köteleztessék, mellynek ellenkező oldaláról tsak a' józan okosság után is tökéletesen meg-vagyon győzöttve. És a' többek között ezen kívánsága a' Spanyol Királynak mondattatik egy olyan előre jol el nem nézett lépésnek lenni, melly ellen — kivált midön annak bé töltetéséhez is hozzá kezdetenek volna — nem tsak a' józan okosság rebellála, és nem tsak minden idegenek méltóképpen felgerjedtenek: hanem nagyobb részént az idegen Hatalmásoknak Követtyei is olyan jelentésekkel állottanak elő az Udvarnál, mellyekben javasolták, hogy a' Spanyol Király ezen Dekretomát — mint a' melly nem tsak a' Nemzetek Törvényét, hanem a' közös kötések is meg-rontaná — vonná vizsgálza — és ezt a' Spanyol Király az ujjabb hírek szerint már meg-is tselekedte.

Tudósítás.

Nemes *Szeged* Városunk birtokában lévő, 's 's T. Nemes *Torontál* Vármegyében, éppen a' *Tisza* mentében helyheztetett *Szöreg* nevezetü Uradalmát, melly három Helységek, és két Dohány termelő Kertészégek áll, minden haszon vételeivel 1. Octobris a. c. a' Város-házánál reggeli 8 és 9 órák között tartandó köz-kotyavetye által 6 esztendőkre a' többet ígérőnek bérben szándékozik ki-adni. Ennek környülállásairól az említett Város házána addig-is magát kiki bővebben utasíthatatya.

Költ Bétsben Septembernek 2-dikán 1791.